

قرارداد فرانسیز (ماهیت و مشروعیت)

www.ketab.ir
حسنى شاه‌حسینی

نشر آداک

- سرشناسه : شاه حسینی، حسنی، ۱۳۷۱-
 عنوان و نام پدیدآور : قرارداد فرانسیز (ماهیت و مشروعیت) // حسنی شاه حسینی
 مشخصات نشر : تهران : آداک، ۱۴۰۲.
 مشخصات ظاهری : ۱۷۷ ص.
 شابک : ۹۷۸-۶۰۰-۹۸۶۴۷-۸-۲
 وضعیت فهرست : فیبا
 نویسی
 یادداشت : چکیده به زبان انگلیسی در انتهای کتاب آورده شده است
 یادداشت : کتابنامه: ص. ۱۶۹-۱۷۶۳.
 موضوع : فرانچایز (خرده فروشی)

Franchise (Retail trade)

رده بندی کنگره : HF۵۴۲۷۱۳

رده بندی دیویی : ۶۵۸/۷۸۰۸

شماره کتابشناسی ملی : ۹۴۰۳۳۵۷

اطلاعات رکورد : فیبا

کتابشناسی

عنوان کتاب:	قرارداد فرانسیز (ماهیت و مشروعیت)
مؤلف:	حُسنی شاه حسینی
ناشر:	انتشارات آداک
نوبت چاپ:	چاپ اول
سال چاپ:	۱۴۰۲
شمارگان:	۱۰۰ نسخه
شابک:	۹۷۸-۶۰۰-۹۸۶۴۷-۸-۲
قیمت:	۱۹۰۰۰۰ تومان

فروشگاه مرکزی: تهران، خیابان انقلاب، خیابان منیری جاوید، پلاک ۷۵

انتشارات آداک

تلفن: ۶۶۹۵۷۱۰۵ - ۶۶۹۶۸۰۳۹

فرانشیز قراردادی است که به موجب آن، فرانسیزدهنده اجازه بهره‌برداری از مجموعه مالکیت‌های فکری را با محوریت علامت تجاری خود، به همراه یک نظام تجاری خاص، به منظور تولید و توزیع محصولات یا ارائه خدمات، به فرانسیزگیرنده می‌دهد. این قرارداد در ذیل حقوق مالکیت فکری، کارکرد فراوانی در تجارت امروز دارد ولی سابقه‌ای از آن در مباحث فقه معاملات مشاهده نمی‌شود؛ از این رو بر مبنای گستردگی این قرارداد در رویه‌ی بین‌المللی، این نوشتار درصدد است تا ماهیت و مشروعیت آن را به عنوان یک موضوع فقهی مستحدث به روش توصیفی — تحلیلی با بررسی منابع فقه اسلامی و گردآوری مطالب به شیوه کتابخانه‌ای تحلیل و ارزیابی نماید. نتایج بررسی مطابقت فرانشیز با عقود معین شرعی همچون بیع و صلح نشان می‌دهد که در عین وجود وجوه شباهت بسیار فرانشیز با این عقود، همچنان لحاظ موارد افتراق، نظریه مستقل بودن عقد فرانشیز را تقویت می‌کند و تعهدات خاصی را برای طرفین قرارداد به‌ویژه برای فرانسیزگیرنده موجب می‌گردد. با توجه به کارکرد وسیع این قرارداد در رویه‌های تجاری امروزی، در بسیاری از کشورها قوانینی مختص به فرانشیز تدوین یافته است. بدیهی است بر مبنای یافته‌های این تحقیق که قرارداد فرانشیز را با ارائه مستندات شرعی در تطبیق با دیدگاه‌های فقهی اهل سنت و امامیه، قراردادی مشروع معرفی می‌کند، به منظور همپایی کشورهای اسلامی با قوانین تجارت جهانی، سیر پژوهش در این خصوص باید به سوی تنظیم قواعد و ضوابط مدون شرعی و ویژه این قرارداد حرکت کند.

واژگان کلیدی: حق مالکیت فکری، علامت تجاری، فقه اسلامی، قرارداد فرانشیز.

فصل اول: کلیات و تبیین مفاهیم و مبانی نظری	۱۷
۱-۱. کلیات	۱۸
۱-۱-۱. مقدمه	۱۸
۱-۱-۲. تبیین مسئله	۱۹
۱-۱-۳. اهمیت و ضرورت انجام تحقیق	۲۱
۱-۲. تبیین مفاهیم و مبانی نظری	۲۱
۱-۲-۱. تبیین مفهوم قرارداد	۲۱
۱-۲-۱-۱. مفهوم لغوی قرارداد	۲۲
۱-۲-۱-۲. مفهوم اصطلاحی قرارداد	۲۲
۱-۲-۱-۳. تعریف عقد از دیدگاه فقهای امامیه	۲۳
۱-۲-۱-۴. تعریف عقد از دیدگاه فقهای اهل سنت	۲۳
۱-۲-۱-۵. ارتباط عقد و قرارداد	۲۵
۱-۲-۲. تبیین مفهوم فرانشیز	۲۶
۱-۲-۲-۱. مفهوم لغوی فرانشیز	۲۶
۱-۲-۲-۲. مفهوم اصطلاحی فرانشیز	۲۷
۱-۲-۲-۳. تاریخچه ی فرانشیز	۳۰
۱-۲-۲-۴. انواع فرانشیز	۳۴
۱-۲-۲-۴-۱. تقسیم بندی از حیث روش های واگذاری و اجرای قرارداد	۳۴
۱-۲-۲-۴-۱-۱. فرانشیز تک واحدی	۳۴
۱-۲-۲-۴-۱-۲. فرانشیز اصلی، فرعی، گسترش یا توسعه	۳۵
۱-۲-۲-۴-۱-۳. فرانشیز گوشه یا دکّه های تجاری	۳۶

- ۳۶..... ۱-۲-۲-۴-۲. تقسیم بندی بر اساس ماهیت تجارت فرانسیز..... ۳۶
- ۳۶..... ۱-۲-۲-۴-۲-۱. فرانسیز خدمات..... ۳۶
- ۳۷..... ۱-۲-۲-۴-۲-۲. فرانسیز توزیع..... ۳۷
- ۳۹..... ۱-۲-۲-۴-۲-۳. فرانسیز تولید..... ۳۹
- ۴۰..... ۱-۲-۲-۴-۲-۴. فرانسیز صنعتی..... ۴۰
- ۴۰..... ۱-۲-۲-۴-۲-۳. تقسیم بندی بر اساس صور انعقاد فرانسیز..... ۴۰
- ۴۰..... ۱-۲-۲-۴-۳-۱. ترکیبی و واحد..... ۴۰
- ۴۱..... ۱-۲-۲-۴-۳-۲. فرانسیز انحصاری، غیرانحصاری و منفرد..... ۴۱
- ۴۲..... ۱-۲-۲-۵. ارتباط فرانسیز و حقوق رقابت..... ۴۲
- ۴۳..... ۱-۲-۲-۶. ارتباط فرانسیز و حقوق مالکیت فکری..... ۴۳
- ۴۳..... ۳-۲-۱. مفهوم مالکیت فکری..... ۴۳
- ۴۴..... ۱-۲-۳-۱. مفهوم لغوی مالکیت فکری..... ۴۴
- ۴۴..... ۱-۲-۳-۲. مفهوم اصطلاحی مالکیت فکری..... ۴۴
- ۴۵..... ۱-۲-۳-۳. مفهوم مالکیت از دیدگاه فقهای امامیه..... ۴۵
- ۵۱..... ۱-۲-۳-۴. مفهوم مالکیت از دیدگاه فقهای اهل سنت..... ۵۱
- ۵۲..... ۱-۴-۳-۲-۱. اقسام مال..... ۵۲
- ۵۲..... ۱-۲-۳-۴-۱-۱. عین..... ۵۲
- ۵۲..... ۱-۲-۳-۴-۱-۲. منفعت..... ۵۲
- ۵۳..... ۱-۲-۳-۴-۱-۳. حق..... ۵۳
- ۵۳..... ۱-۲-۳-۴-۱-۳-۱. اقسام حق..... ۵۳
- ۵۷..... ۱-۲-۳-۵. حقوق مالکیت فکری..... ۵۷
- ۶۰..... ۱-۲-۳-۶. اهمیت مالکیت فکری..... ۶۰
- ۶۱..... ۱-۲-۳-۷. اقسام حقوق مالکیت فکری..... ۶۱
- ۶۲..... ۱-۷-۳-۲-۱. حقوق مالکیت ادبی و هنری..... ۶۲
- ۶۲..... ۱-۲-۳-۷-۱-۱. حق تألیف..... ۶۲
- ۶۳..... ۱-۲-۳-۷-۱-۱-۱. قاعدهی لاضرر و حق تألیف..... ۶۳
- ۶۴..... ۱-۲-۳-۷-۱-۲. حقوق اقتصادی مالکیت ادبی..... ۶۴

- ۶۴..... ۱-۲-۳-۷-۲. حقوق مالکیت تجاری.....
- ۶۵..... ۱-۲-۳-۸. حقوق ناشی از مالکیت فکری.....
- ۶۵..... ۱-۲-۳-۸-۱. حق انحصاری در بهره‌برداری و حق تعقیب.....
- ۶۵..... ۱-۲-۳-۸-۲. حق انتقال و اعطای اجازه‌ی بهره‌برداری از حقوق مالکیت فکری.....
- ۶۶..... ۱-۲-۴. مفهوم امتیاز تجاری.....
- ۶۶..... ۱-۲-۴-۱. مفهوم لغوی امتیاز تجاری.....
- ۶۷..... ۱-۲-۴-۲. مفهوم اصطلاحی امتیاز تجاری.....
- ۶۸..... ۱-۲-۴-۳. مفهوم تجارت از دیدگاه فقه‌های امامیه.....
- ۶۹..... ۱-۲-۴-۴. مفهوم تجارت از دیدگاه فقه‌های اهل سنت.....
- ۶۹..... ۱-۲-۴-۵. بررسی حق در فقه و امتیاز در قرارداد فرانسیز.....
- ۷۰..... ۱-۲-۴-۵-۱. حقیقت حق.....
- ۷۰..... ۱-۲-۴-۵-۲. تعریف حق در فقه.....
- ۷۰..... ۱-۲-۴-۵-۳. تعریف حق در فقه امامیه.....
- ۷۳..... ۱-۲-۴-۵-۴. تعریف حق در فقه اهل سنت.....
- ۷۴..... ۱-۲-۴-۵-۳. تشابه معنایی حق در فقه و امتیاز در قرارداد فرانسیز.....

فصل دوم: ماهیت، مشروعیت و شرایط قرارداد فرانسیز در فقه اسلامی ۷۷

- ۷۹..... ۱-۲. ماهیت فرانسیز.....
- ۸۱..... ۱-۲. ارکان عقد.....
- ۸۲..... ۱-۲-۲. ایجاب و قبول.....
- ۸۲..... ۱-۲-۲-۱. ایجاب و قبول در فقه.....
- ۸۲..... ۱-۲-۲-۱-۱. ایجاب و قبول از دیدگاه امامیه.....
- ۸۴..... ۱-۲-۲-۱-۲. ایجاب و قبول از دیدگاه اهل سنت.....
- ۸۵..... ۱-۲-۲-۱-۲. ایجاب و قبول در فرانسیز.....
- ۸۶..... ۱-۲-۲. متعاقدين.....
- ۸۶..... ۱-۲-۲-۱. متعاقدين در فقه.....
- ۸۶..... ۱-۲-۲-۱-۱. متعاقدين از دیدگاه فقه امامیه.....

- ۸۷..... ۲-۲-۲-۱-۲. متعاقدين از دیدگاه فقه اهل سنت.....
- ۸۸..... ۲-۲-۲-۲. متعاقدين در قرارداد فرانشیز.....
- ۸۹..... ۳-۲-۲. مورد معامله (عوض و معوض).....
- ۸۹..... ۲-۲-۳-۱. مورد معامله در فقه.....
- ۹۰..... ۱-۱-۳-۲-۲. مورد معامله از دیدگاه امامیه.....
- ۹۳..... ۲-۲-۳-۲-۲. مورد معامله از دیدگاه اهل سنت.....
- ۹۳..... ۲-۲-۳-۲. مورد معامله در فرانشیز.....
- ۹۴..... ۲-۳. اوصاف قرارداد فرانشیز.....
- ۹۴..... ۱-۳-۲. عهدی بودن.....
- ۹۴..... ۲-۳-۱-۱. عهدی بودن در عقود فقهی.....
- ۹۴..... ۱-۱-۱-۳-۲. عهدی بودن عقود از دیدگاه امامیه.....
- ۹۶..... ۱-۱-۱-۳-۲. عهدی بودن عقود از دیدگاه اهل سنت.....
- ۹۷..... ۲-۳-۱-۲. عهدی بودن در قرارداد فرانشیز.....
- ۹۸..... ۲-۳-۲. معوض بودن.....
- ۹۸..... ۲-۳-۲-۱. معوض بودن در عقود فقهی.....
- ۹۸..... ۱-۱-۲-۳-۲. معوض بودن از دیدگاه فقهای امامیه.....
- ۱۰۱..... ۲-۳-۲-۲. معوض بودن در قرارداد فرانشیز.....
- ۱۰۲..... ۳-۳-۲. اصل لزوم عقود.....
- ۱۰۲..... ۲-۳-۳-۱. اصل لزوم عقود در فقه.....
- ۱۰۲..... ۱-۱-۳-۳-۲. اصل لزوم عقود از دیدگاه فقهای امامیه.....
- ۱۰۵..... ۲-۱-۳-۳-۲. اصالة اللزوم در عقود عهدیه.....
- ۱۰۶..... ۲-۳-۳-۱-۳. اصل لزوم از دیدگاه فقهای اهل سنت.....
- ۱۰۷..... ۲-۳-۳-۲. اصل لزوم فقه در قرارداد فرانشیز.....
- ۱۰۹..... ۴-۳-۲. منجز بودن عقود.....
- ۱۰۹..... ۲-۳-۴-۱. منجز بودن عقود در فقه.....
- ۱۰۹..... ۱-۱-۴-۳-۲. منجز بودن عقود از دیدگاه فقهای امامیه.....
- ۱۱۰..... ۲-۳-۴-۲. منجز بودن در قرارداد فرانشیز.....

۲-۴	رابطه‌ی قرارداد فرانشیز و برخی عقود اسلامی.....	۱۱۰
۲-۴-۱	قرارداد فرانشیز و عقد صلح.....	۱۱۰
۲-۴-۱-۱	عقد صلح از منظر فقه.....	۱۱۱
۲-۴-۱-۱-۱	صلح از دیدگاه فقهای امامیه.....	۱۱۱
۲-۴-۱-۱-۲	صلح از دیدگاه فقهای اهل سنت.....	۱۲۰
۲-۴-۱-۲	انواع صلح و مقایسه آن‌ها با فرانشیز.....	۱۲۱
۲-۴-۱-۲-۱	صلح در مقام صلح و قرارداد فرانشیز.....	۱۲۱
۲-۴-۱-۲-۲	صلح ابتدایی یا صلح در مقام معامله و قرارداد فرانشیز.....	۱۲۲
۲-۴-۲	عقد بیع و فرانشیز.....	۱۲۴
۲-۴-۲-۱	عقد بیع از دیدگاه فقها.....	۱۲۴
۲-۴-۲-۱-۱	عقد بیع از دیدگاه فقهای امامیه.....	۱۲۴
۲-۴-۲-۱-۲	عقد بیع از دیدگاه فقهای اهل سنت.....	۱۲۹
۲-۴-۲-۲	قرارداد فرانشیز و عقد بیع.....	۱۳۱
۲-۵	تحلیل و جمع‌بندی نگارنده.....	۱۳۲
۱۳۷	فصل سوم: احکام، توابع و آثار قرارداد فرانشیز	
۳-۱	احکام فرانشیز.....	۱۳۸
۳-۱-۱	شخصی بودن قرارداد فرانشیز.....	۱۳۸
۳-۱-۲	استقلال طرفین.....	۱۴۰
۳-۱-۳	نظارت در فرانشیز.....	۱۴۱
۳-۱-۴	همکاری.....	۱۴۲
۳-۲	توابع قرارداد فرانشیز.....	۱۴۴
۳-۲-۱	مزایا.....	۱۴۴
۳-۲-۱-۱	مزایای فرانشیز برای فرانشیزدهنده.....	۱۴۴
۳-۲-۱-۲	مزایای فرانشیز برای فرانشیزگیرنده.....	۱۴۶
۳-۲-۳	معایب.....	۱۴۹
۳-۲-۳-۱	معایب فرانشیز برای فرانشیزدهنده.....	۱۴۹

- ۱۵۱ ۳-۲-۲-۲. معایب فرانشیز برای فرانشیزگیرنده.
- ۱۵۳ ۳-۳. آثار قرارداد فرانشیز.
- ۱۵۴ ۱-۳-۳. تعهدات فرانشیزدهنده.
- ۱۵۴ ۳-۳-۱-۱. تعهدات پیش قراردادی.
- ۱۵۴ ۳-۳-۱-۱-۱-۱. تعهد به ارائه اطلاعات صحیح و جامع پیش از انعقاد قرارداد.
- ۱۵۶ ۳-۳-۱-۱-۲. موارد معافیت از ارائه اطلاعات.
- ۱۵۷ ۳-۳-۱-۱-۳. ضمانت اجرای تعهد به ارائه اطلاعات.
- ۱۵۷ ۳-۳-۱-۲. تعهدات ناشی از قرارداد.
- ۱۵۷ ۳-۳-۱-۳-۳. تعهدات مربوط به حقوق مالکیت فکری برای اجرای فرانشیز.
- ۱۵۸ ۳-۳-۱-۲-۱-۱. اعطای حق استفاده از حقوق انحصاری ناشی از مالکیت صنعتی.
- ۱۵۹ ۳-۳-۱-۲-۱-۱-۱. تعهد به تضمین.
- ۱۶۰ ۳-۳-۱-۲-۱-۱-۲. ماهیت اجازه‌ی بهره‌برداری.
- ۱۶۰ ۳-۳-۱-۲-۱-۲-۱. تعهد به واگذاری دانش فنی.
- ۱۶۰ ۳-۳-۱-۲-۱-۲-۱. تعهد به فراهم کردن کالاهای مورد نیاز فرانشیزگیرنده.
- ۱۶۱ ۳-۳-۱-۲-۱-۲-۲. تعهد به دادن اطلاعات در دوره اجرای قرارداد.
- ۱۶۱ ۳-۳-۱-۲-۱-۲-۳. تعهد به دادن اخطار در خصوص کاهش ظرفیت تأمین کالاها و سفارشات فرانشیزگیرنده.
- ۱۶۱ ۳-۳-۱-۲-۱-۲-۴. تعهد پشتیبانی (مساعدت) فنی و تجاری.
- ۱۶۲ ۳-۳-۱-۲-۱-۲-۵. تعهدات مربوط به ایجاد تقاضا (تبلیغات).
- ۱۶۲ ۳-۳-۱-۲-۲. اعطای امتیاز.
- ۱۶۳ ۳-۳-۲. تعهدات فرانشیزگیرنده.
- ۱۶۳ ۳-۳-۲-۱. تعهدات پیش قراردادی.
- ۱۶۳ ۳-۳-۱-۲-۳. دادن اطلاعات.
- ۱۶۴ ۳-۳-۲-۳-۲. رازداری، تعهدی در برابر اطلاعات طرف مقابل.
- ۱۶۴ ۳-۳-۲-۲. تعهدات ناشی از قرارداد (تعهدات راجع به حقوق انحصاری ناشی از مالکیت صنعتی).
- ۱۶۴ ۳-۳-۲-۲-۱. علامت تجاری و طرح صنعتی.